

Marian Kałuski - notka biograficzna

MARIAN KAŁUSKI urodził się w Chełmnie nad Wisłą w 1946 roku. Od 1964 roku mieszka i pracuje w Australii. Jest dziennikarzem i pisarzem oraz historykiem polskim i australijskim.

Był m.in. redaktorem "Tygodnika Polskiego" w Melbourne (1974-77), który ukazuje się po dziś dzień (od 1949 r.), a który uratował od niechybnej likwidacji w 1974 roku. Współpracował lub współpracuje z 63 pismami: polskimi (37) i anglojęzycznymi (26) w Australii, Polsce, Anglii, Francji, USA i Kanadzie, m.in. z sydneyjskimi "Wiadomościami Polskimi", "Przeglądem Katolickim", paryską "Kulturą" (był zapewne najmłodszym współpracownikiem w jej dziejach, kiedy nawiązał z nią współpracę w 1967 roku), londyńskimi pismami: "Wiadomości", "Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza", "Tydzień Polski", "Orzeł Biały" oraz "Gazeta Niedzielną", kanadyjskim „Gońcem”. Ma w dorobku grubo ponad 2500 artykułów. Jego pióro i wiedzę doceniali osobiście asy polskiego dziennikarstwa emigracyjnego, m.in. Jerzy Giedroyc, Mieczysław Grydzewski, Michał Chmielowiec, Stefania Kossowska, Karol Zbyszewski, Zdzisław Wałaszewski.

W latach 1979-89 współpracował z polskim programem radia 2EA (obecnie SBS) w Sydney, prowadzonym przez Józefa Drewniaka.

Marian Kałuski zajmuje się naukowo dziejami Polaków na świecie, byłymi Kresami Rzeczypospolitej w życiu Polski i narodu polskiego i historią stosunków polsko-żydowskich. Jest autorem 16 książek i szeregu prac naukowych opublikowanych w językach polskim i angielskim w Australii, Anglii, Ameryce i Polsce, m.in. biografii papieża Jana Pawła II – „Jan Paweł II. Pierwszy Polak papieżem” (Melbourne Australia 1979 i Filadelfia USA 1980, przedruk części w wydawnictwie krajowym poza cenzurą, wg danych Biblioteki Narodowej w Warszawie) i Pawła Edmunda Strzeleckiego („Sir Paul E. Strzelecki. The man who climbed and named Mt. Kosciuszko” PAHS Melbourne 1981 i „Sir Paul E. Strzelecki. A Polish Count's Explorations in 19th Century Australia” AE Press Melbourne 1985), prac: "Polacy w Australii" (AE Press Melbourne 1985) i "Polacy w Maitland" (po polsku i po angielsku Maitland 1983), „Litwa. 600-lecie chrześcijaństwa. 1387-1987” (Veritas, Londyn 1987), głośnej polemiki polsko-ukraińskiej, związanej z bitwą o Monte Cassino – „Ukraiński zamach na Polskie Sanktuarium Narodowe pod Monte Cassino” (USA 1987 i Londyn 1989) oraz trzech książek na tematy polsko-żydowskie: "Cienie, które dzielą..." (Warszawa 2000), "Wypełniali przykazanie miłosierdzia. Polski Kościół i polscy katolicy wobec holocaustu" (Warszawa 2000) i „W podzięce i ku pamięci Jankielom. Słownik Żydów - patriotów polskich” (Warszawa 2001).

W 2001 r. ukazała się w Warszawie (nakładem Instytutu Wydawniczego PAX) pierwsza w literaturze polskiej jego obszerna praca "Polacy w Chinach" (308 stron, archiwalne zdjęcia).

W roku 2004 ukazały się dwie kolejne pozycje książkowe Mariana Kałuskiego: "Polskie dzieje Gdańska do 1945 roku" (Bernardinum, Pelplin 2004) oraz: "Polska-Chiny 1246-1996. Szkice z dziejów wzajemnych kontaktów" (Verbinum, Warszawa 2004).

W 2006 roku ukazała się pierwsza w literaturze polskiej książka Mariana Kałuskiego pt. "Polacy w Nowej Zelandii".

W 2007 roku Polonicum Machindex Institut w Szwajcarii wydał pierwszą e-book – CD ROM Mariana Kałuskiego ze 117 obszernymi artykułami i szkicami o Polakach w 52 krajach świata; w szeregu krajach dzieje tamtejszych Polaków zostały w tej e-book opisane po raz pierwszy w literaturze polskiej. Wcześniej te artykuły i szkice były drukowane w portalach internetowych Polskiej Agencji Prasowej „Polonia dla Polonii” i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Warszawie – „Świat Polonii”.

Obecnie w druku jest jego kolejna książka (osobne wydania: polskie i angielskie) „Polski Centralny Ośrodek Społeczno-Sportowy w Albion (Melbourne) 1984-2009”.

Marian Kałuski jest także autorem szeregu innych prac, jak np.: "Poles in Victoria's History" ("Journal" Royal Historical Society of Victoria 1986), "Polish Religious Life in Australia" (Spectrum Publications Melbourne 1988 i po polsku KUL 1989), "Polish press in Australia" (Academia Press Melbourne 1989 i po polsku KUL 1990), "Polacy w Australii po wyborze papieża Jana Pawła II" (KUL, Lublin 1991), "Związek Ziem Wschodnich RP w Melbourne 1980-92" w "Kronice Federacji Polskich Organizacji w Wiktorii 1962-1992" (Melbourne 1993), „Polacy w rosyjskiej Mandżurii” („Studia Polonijne” tom 22 KUL 2001), „Michał Boym – Polak ambasadorem chińskim” („Studia Polonijne” tom 24 KUL 2003), „Akowcy w Australii” („Studia Polonijne” tom 26 KUL 2005), „Pierwsi polscy osadnicy w Południowej Australii. Sprawozdanie z badań regionalnych” („Rocznik Polonii” Nr 1, Bydgoszcz 2005), „Zestawienie prac dotyczących Polaków i Polonii w Nowej Zelandii. Sprawozdanie z badań bibliograficznych” („Rocznik Polonii” Nr 1, Bydgoszcz 2005), „Starania Polonii australijskiej dotyczące wydania znaczka pocztowego poświęconego Pawłowi Edmundowi Strzeleckiemu” („Rocznik Polonii” Nr 2, Bydgoszcz 2006), „Kaszubi w Nowej Zelandii. Niemcy czy Polacy?” („Zeszyty Chojnickie” nr 21, 2006), „Badania nad przeszłością i teraźniejszością polską w Australii i Nowej Zelandii” w „Polacy i Polonia na świecie. Stań badań i ich perspektywy na XXI wiek” (Suwałki – Warszawa – Bydgoszcz 2008).

Współzałożyciel i kierownik (od 1977) "Studium Historii Polonii Australijskiej". Jego osobistą zasługą jest wydanie przez Poczta Australijską (Australia Post) w 1983 roku znaczka pocztowego, upamiętniającego zasługi Pawła Edmunda Strzeleckiego dla Australii. Brał udział w pracach nad wzniesieniem monumentalnego pomnika Pawła Edmunda Strzeleckiego w Jindabyne u podnóża Alp Australijskich (NPW) w 1988 roku z okazji 200-lecia Australii oraz ufundowania przez społeczeństwo polskie płaskorzeźby Strzeleckiego na ścianie zewnętrznej budynku Earth Science University of Melbourne (Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Melbourneńskiego) w 1988 roku.

Marian Kałuski był czy jest nadal członkiem Australijskiego Towarzystwa Historycznego, Związku Pisarzy Australijskich i Stowarzyszenia Dziennikarzy Australijskich, Australijsko-Chińskiego Towarzystwa Przyjaźni, Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, a przede wszystkim członkiem Światowej Rady Badań nad Polonią, aktywnym uczestnikiem międzynarodowej konferencji naukowej „Polacy i Polonia na świecie. Stan badań i ich perspektywy na XXI wiek”, odbytej w Suwałkach 15-17 września 2006 roku. Przez szereg lat współpracował blisko z Kołem Lwowian w Londynie i jego prezesem, gen. Stanisławem Kuniczakiem.

Był czy jest nadal członkiem wielu polskich organizacji i instytucji w Melbourne, m.in. w latach 1979-90 sekretarzem dużego i aktywnego Stowarzyszenia Polaków w Sunshine (m.in. Dom Polski, szkoła polska, zespół pieśni i tańca) oraz redaktorem jego „Biuletynu”. Kierował w Australii akcją na rzecz obrony niszczonego przez okupanta sowieckiego Cmentarza Obrońców Lwowa (Stanisław S. Niciejka „Cmentarz Obrońców Lwowa” Ossolineum Wrocław 1990, str. 144). Był działaczem Związku Ziem Wschodnich RP w Melbourne i redaktorem jego pisma „Merkuriusz Ziem Wschodnich Rzeczypospolitej”. Jak było potrzeba był nawet przez rok nauczycielem w polskiej szkole sobotniej w Kingsville (1965).

Marian Kałuski został odznaczony w 1970 roku Złotą Odznaką Koła Lwowian w Londynie, w 1986 roku Pamiątkowym Medalem Papieskim z okazji pielgrzymki Jana Pawła II do Australii, w 1991 roku przez prezydenta Lecha Wałęsę Krzyżem Zasługi, a w 2006 roku Srebrnym Medalem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Warszawie.